

Bruxelles, 17 octombrie 2019
(OR. en)

13217/19

FREMP 148	DATAPROTECT 241
JAI 1075	DIGIT 155
EJUSTICE 130	EDUC 411
DROIPEN 165	EMCO 5
COHOM 118	EMPL 513
ANTIDISCRIM 40	GENDER 45
ASILE 40	JEUN 108
ASIM 119	JUSTCIV 184
COPEN 398	MIGR 173
COSI 209	SOC 677
COTER 137	VISA 219
CT 99	DEVGEN 192
DAPIX 299	SUSTDEV 142

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	7 octombrie 2019
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	12357/19
Subiect:	Concluziile Consiliului privind Carta drepturilor fundamentale după 10 ani: situația actuală și lucrări viitoare

În cadrul reuniunii sale din 7 octombrie 2019, Consiliul a adoptat textul concluziilor menționate mai sus, care figurează în anexa la prezenta notă.

Concluziile Consiliului privind Carta drepturilor fundamentale după 10 ani:**situația actuală și lucrări viitoare****INTRODUCERE**

1. Consiliul reamintește faptul că Uniunea Europeană este o uniune bazată pe valori comune, astfel cum este consfințit la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care se întemeiază pe respectarea demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori comune care stau la baza modelului nostru democratic și a modelului nostru de societate constituie temelia libertății, securității și prosperității europene. Statul de drept joacă un rol crucial în toate democrațiile noastre și este o garanție esențială că aceste valori sunt bine apărute. El trebuie să fie pe deplin respectat de către toate statele membre și de către UE¹.

¹ O nouă agendă strategică 2019-2024, adoptată de Consiliul European la 20 iunie 2019.

2. Consiliul salută împlinirea a 10 ani de când Carta drepturilor fundamentale a UE a devenit obligatorie din punct de vedere juridic pentru instituțiile, organele, oficiile și agențiile UE, precum și pentru statele membre atunci când pun în aplicare dreptul UE. Consiliul subliniază că această carte are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor Uniunii Europene. Consiliul recunoaște că respectiva carte este unul dintre cele mai moderne și cuprinzătoare instrumente obligatorii din punct de vedere juridic în materie de drepturi fundamentale.
3. Consiliul salută raportul Comisiei pe 2018 privind aplicarea cartei², precum și raportul pe 2019 privind drepturile fundamentale³ al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Agenția pentru Drepturi Fundamentale”). Astfel cum se reflectă în raportul Comisiei și în raportul Agenției pentru Drepturi Fundamentale, provocările în materie de nediscriminare persistă. Prin urmare, Consiliul își reiterează angajamentul față de măsurile de combatere a discriminării bazate pe oricare din motivele prevăzute la articolul 21 alineatul (1) din carte. Consiliul salută noile inițiative lansate în 2018 pentru promovarea drepturilor prevăzute în carte și subliniază că aceste eforturi trebuie însoțite de un angajament puternic față de promovarea și protejarea drepturilor fundamentale, precum și față de asigurarea exploatării pe deplin a potențialului cartei.

² Doc. 10064/19.

³ Doc. 10116/19.

4. Consiliul subliniază importanța jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru interpretarea și aplicarea cartei și recunoaște rolul din ce în ce mai important pe care îl joacă instanțele naționale în asigurarea eficacității cartei.
5. Consiliul își reafirmă angajamentul referitor la aderarea UE la Convenția europeană a drepturilor omului, astfel cum este consfințită la articolul 6 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană. Consiliul recunoaște că scopul acestei aderări este de a consolida valorile comune ale Uniunii, de a spori în continuare eficacitatea dreptului UE și de a îmbunătăți coerența protecției drepturilor fundamentale în Europa.
6. Drepturile fundamentale se pot concretiza în viețile oamenilor numai în cadrul unei societăți democratice bazate pe statul de drept, în care independența sistemului judiciar constituie un element esențial. Prin urmare, Consiliul salută conferința intitulată „Cum să asigurăm reziliența societăților noastre într-un context european în schimbare – interacțiunea dintre democrație, statul de drept și drepturile fundamentale”, organizată de președinția finlandeză în perioada 10-11 septembrie la Helsinki, în cadrul căreia s-a ajuns la concluzia că aceste norme și valori sunt interconectate în mod indisolubil și se consolidează reciproc.
7. Consiliul salută conferințele legate de cartă organizate de președințiile Consiliului și așteaptă cu interes următoarea conferință intitulată „Să transformăm Carta drepturilor fundamentale a UE într-o realitate pentru toți: împlinirea a 10 ani de când carta a devenit obligatorie din punct de vedere juridic”, organizată de Comisie, de președinția finlandeză și de Agenția pentru Drepturi Fundamentale la 12 noiembrie 2019. Conferința va reprezenta o ocazie oportună pentru a reflecta asupra modalităților de promovare a utilizării și cunoașterii cartei în rândul tuturor actorilor implicați în asigurarea respectării acesteia, astfel încât carta să poată avea cu adevărat un efect asupra vieților oamenilor.

8. Consiliul reamintește concluziile sale⁴ adoptate la 9 aprilie 2019, intitulate „Către o Uniune tot mai durabilă până în 2030”. Consiliul subliniază că concretizarea drepturilor fundamentale, inclusiv asigurarea respectării drepturilor fundamentale prevăzute în cartă, reprezintă o condiție prealabilă pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și pentru îndeplinirea angajamentului de a nu lăsa pe nimeni în urmă.

APLICAREA CARTEI DREPTURILOR FUNDAMENTALE: SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI LUCRĂRILE VIITOARE

9. Consiliul invită următoarele părți interesate să contribuie la punerea în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a UE în cadrul sferelor lor de competență respective și să se asigure că sunt disponibile suficiente resurse umane și financiare în acest scop:

⁴ Concluziile Consiliului Uniunii Europene „Către o Uniune tot mai durabilă până în 2030”, 9 aprilie 2019 (doc. 8286/19).

Consiliul și statele membre

10. Consiliul își reafirmă angajamentul de a ține seama de orientările privind aplicarea cartei, inclusiv de orientările privind măsurile metodologice ce trebuie luate în scopul verificării compatibilității cu drepturile fundamentale la nivelul grupurilor de pregătire ale Consiliului⁵ și își exprimă disponibilitatea pentru analizarea unor modalități de utilizare mai eficientă a acestor orientări în cadrul grupurilor de pregătire ale Consiliului, inclusiv prin intermediul formărilor.
11. Consiliul reamintește Avizul nr. 4/2018⁶ al Agenției pentru Drepturi Fundamentale privind provocările și oportunitățile legate de punerea în aplicare a cartei și, în special, Avizul nr. 8 în care se recomandă instituirea unui „dialog anual referitor la cartă” în cadrul Grupului de lucru pentru drepturi fundamentale, drepturile cetățenilor și libera circulație a persoanelor (FREMP) al Consiliului. Consiliul ia act, de asemenea, de Rezoluția Parlamentului European⁷ referitoare la punerea în aplicare a cartei în cadrul instituțional al UE, adoptată la 12 februarie 2019, și, în special, de faptul că Parlamentul încurajează statele membre să facă schimb de informații și de experiență în mod regulat cu privire la utilizarea, aplicarea și monitorizarea cartei.

⁵ Orientările Consiliului Uniunii Europene privind măsurile metodologice ce trebuie luate în scopul verificării compatibilității cu drepturile fundamentale la nivelul grupurilor de pregătire ale Consiliului, 20 ianuarie 2015 (doc. 5377/15).

⁶ Disponibil la https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

⁷ Rezoluția Parlamentului European referitoare la punerea în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în cadrul instituțional al UE, 12 februarie 2019, P8_TA(2019)0079.

12. Consiliul recunoaște utilitatea schimbului de bune practici privind punerea în aplicare a cartei, atât la nivel național, cât și între statele membre, precum și a discuțiilor tematice privind cartă. Consiliul reamintește schimbul de opinii pe această temă care a avut loc în cadrul FREMP în cursul președinției finlandeze și se angajează să continue acest dialog în fiecare an.
13. Consiliul ia act cu îngrijorare de rezultatele unui sondaj Eurobarometru realizat recent privind cunoașterea cartei de către cetățeni⁸, potrivit cărora gradul de cunoaștere a cartei rămâne scăzut. De asemenea, Consiliul ia act de faptul că Raportul din 2019 privind drepturile fundamentale al Agenției pentru Drepturi Fundamentale indică lipsa unor politici naționale care să promoveze cunoașterea și punerea în aplicare a cartei.
14. Consiliul invită statele membre să își consolideze activitățile de sensibilizare și de formare în ceea ce privește cartă, inclusiv pentru factorii de decizie, funcționarii publici și practicienii din domeniul dreptului, precum și pentru instituțiile naționale din domeniul drepturilor omului, organizațiile societății civile și alți apărători ai drepturilor omului. De asemenea, Consiliul invită statele membre să aducă această cartă în atenția sistemului judiciar și recomandă să se aibă în vedere elaborarea și punerea în aplicare a unor orientări și a unor programe de formare referitoare la cartă. Consiliul subliniază, în egală măsură, că este important ca publicul larg să primească informații accesibile cu privire la drepturile consfințite în cartă, pentru a se încuraja asumarea cartei de către cetățeni.

⁸ Eurobarometru special 487b intitulat „Cunoașterea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”, realizat la solicitarea Comisiei Europene în martie 2019.

15. Consiliul încurajează statele membre să se asigure că normele lor procedurale naționale în materie de control juridic și evaluările impactului legislației naționale care intră în domeniul de aplicare al dreptului UE sunt coerente cu cartă. Consiliul salută instrumentele relevante puse la dispoziție de Comisie și de Agenția pentru Drepturi Fundamentale pentru sprijinirea statelor membre în acest sens și invită statele membre să utilizeze pe deplin aceste instrumente.

Comisia

16. Consiliul salută activitatea importantă desfășurată de Comisie în cadrul Strategiei sale pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale⁹. Consiliul invită Comisia să își continue eforturile de asigurare a coerenței cu cartă la nivelul tuturor inițiativelor sale legislative și de politică și să analizeze dacă este necesară revizuirea strategiei.

17. Pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale în toate domeniile de politică, Consiliul invită Comisia să continue să realizeze evaluări sistematice ale impactului asupra drepturilor fundamentale pentru toate propunerile legislative relevante și să extindă aplicarea acestor evaluări.

⁹ Comunicarea Comisiei Europene intitulată „Strategie pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană”, 19 octombrie 2010, [COM(2010)0573].

18. Consiliul subliniază utilitatea portalului european e-justiție, gestionat în comun de Comisie și de statele membre, pentru promovarea sensibilizării cu privire la cartă, precum și pentru promovarea aplicării și utilizării acesteia. Consiliul invită Comisia și statele membre să dezvolte și mai mult portalul e-justiție, inclusiv prin crearea unei pagini dedicate pe portalul e-justiție, unde statele membre să poată publica și actualiza bunele lor practici privind sensibilizarea cu privire la Cartă și utilizarea acesteia.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale

19. Consiliul salută rolul esențial jucat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale, astfel cum a fost stabilit în regulamentul de înființare a acesteia¹⁰, în ceea ce privește furnizarea de expertiză în materie de drepturi fundamentale, în special prin culegerea și analizarea datelor referitoare la situația drepturilor fundamentale în statele membre. Consiliul salută activitățile desfășurate de agenție care vizează în mod specific cartă, în special cele de sensibilizare, instrumentele electronice și formările referitoare la cartă. Consiliul încurajează Agenția pentru Drepturi Fundamentale să continue să elaboreze instrumente și formări, destinate inclusiv practicienilor în domeniul dreptului, și să sprijine statele membre și instituțiile, organele și agențiile UE în punerea în aplicare a cartei și în promovarea unei culturi a respectării drepturilor fundamentale în întreaga Uniune.

¹⁰ Regulamentul (CE) nr. 168/2007 al Consiliului din 15 februarie 2007.

20. Consiliul reiterează faptul că este dispus să valorifice la maximum expertiza și datele furnizate de Agenția pentru Drepturi Fundamentale în etapa de pregătire a inițiativelor care ar putea avea un impact asupra drepturilor fundamentale. Consiliul reamintește posibilitatea de a solicita avizul consultativ al agenției privind subiecte tematice specifice din cadrul domeniilor sale de activitate sau în ceea ce privește pozițiile adoptate de Consiliu în cursul procedurilor legislative. Consiliul invită instituțiile UE și statele membre să aibă în vedere utilizarea mai frecventă a datelor culese de agenție atunci când pregătesc inițiative legislative și de politică legate de drepturile fundamentale.

21. Consiliul reamintește recomandările anterioare ale evaluatorilor externi și ale Consiliului de administrație al agenției cu privire la necesitatea de a spori și mai mult claritatea juridică, eficiența și impactul activității agenției. În această privință, Consiliul reiterează faptul că va examina cu atenție o eventuală propunere de modificare a regulamentului de înființare a agenției¹¹ în cazul în care Comisia ar decide să o prezinte, inclusiv în scopul alinierii acesteia la abordarea comună privind agențiile UE, în vederea asigurării unei mai bune guvernante și eficiențe.

¹¹ Regulamentul (CE) nr. 168/2007 al Consiliului din 15 februarie 2007.

Instituțiile din domeniul drepturilor omului, organismele de promovare a egalității și alte mecanisme de la nivel național

22. Consiliul subliniază necesitatea de a asigura un mediu favorabil pentru instituțiile independente din domeniul drepturilor omului, pentru organismele de promovare a egalității și pentru alte mecanisme din sfera drepturilor omului de la nivel național. Acestea joacă un rol crucial în protejarea și promovarea drepturilor fundamentale și în asigurarea respectării cartei. Consiliul încurajează statele membre, Comisia, Agenția pentru Drepturi Fundamentale și alte instituții, organe și agenții ale Uniunii să își consolideze în continuare cooperarea cu aceste mecanisme și să le acorde sprijin în cadrul atribuțiilor lor, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare și promovarea cartei.

Societatea civilă

23. Consiliul recunoaște rolul esențial îndeplinit de organizațiile societății civile la nivel local, regional, național și la nivelul UE în ceea ce privește promovarea drepturilor fundamentale, inclusiv sensibilizarea titularilor de drepturi cu privire la drepturile lor fundamentale și sprijinirea eforturilor depuse de aceștia pentru exercitarea și apărarea drepturilor lor, în cadrul dreptului internațional, al dreptului UE și al dreptului intern. Consiliul reamintește faptul că este important să se elimine și să se evite orice restricție inutilă, ilegală sau arbitrară asupra spațiului societății civile și recunoaște că o finanțare transparentă, suficientă și ușor accesibilă este esențială pentru organizațiile societății civile. Consiliul așteaptă cu interes continuarea lucrărilor legislative referitoare la noul Fond pentru justiție, drepturi și valori.